

kommunikasjon og samfunnskontakt
Postboks 243
8001 Bodø

Saksbehandler: Line Maria Stefansen
Hammerlund

Telefon direkte:

Vår dato: 19.08.2025

Vår referanse: 25/28123-2

Deres dato:

Deres referanse:

Høring – opprettelse av permanent restriksjonsområde over Olonkinbyen, Jan Mayen

1. Om høringen

Luftfartstilsynet gjennomfører med dette offentlig høring av søknad fra Forsvaret om opprettelse av et permanent restriksjonsområde rundt Olonkinbyen på Jan Mayen.

Høringsinnspill sendes til Luftfartstilsynet innen **18. oktober 2025** på e-postadresse postmottak@caa.no, og merkes med saksnummer 25/28123.

Høringen er åpen for alle. Vi ber om at høringsinstansene selv vurderer om høringen burde videreformidles til andre aktuelle interessenter.

Eventuelle spørsmål kan rettes til saksbehandler Line Maria Hammerlund, Ish@caa.no

2. Nærmere om søknaden og sakens bakgrunn

Forsvaret, org.nr 986105174 søkte i brev datert 11. juni. 2025 om etablering av et permanent restriksjonsområde rundt Olonkinbyen på Jan Mayen, som forbyr flyging med ubemannede luftfartøy.

I nyere tid har bruk av droner og annen luftfart gjort arbeidet med sikring av militære og kritiske objekter vanskeligere. Med hjemmel i sikkerhetsloven har NSM etablert sensor-forbudsområder, som gir forbud mot fotografering/filming fra lufta og bruk av luftbårne

sensorer. Et slikt område er etablert på Jan Mayen, men sensor-forbudsområder gir ikke forbud mot å operere droner eller andre luftfartøy i luftrommet.

Forsvaret søker nå om opprettelse av et restriksjonsområde hjemlet i luftfartsloven for å støtte sikringen av militære installasjoner/objekter og/eller skjermingsverdige objekter. Ved å opprette et permanent restriksjonsområde vil utstrekning bli synlig for alle luftromsbrukere og sikringsarbeid av anlegg og enheter forenkles da man har et definert område å forholde seg til.

For utstrekning av det omsøkte området, se kartutsnitt og vedlegg 1 Utkast til forskrift om opprettelse av restriksjonsområde Jan Mayen.

3. Utredning av tiltaket

Regjeringens utredningsinstruks setter rammene for kartlegging av nye tiltak av den typen som opprettelse av restriksjonsområder vil være. Et minimumskrav er å besvare følgende seks spørsmål:

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Forsvaret har behov for å sikre sine anlegg fra trusler. Ved å opprette et restriksjonsområde vil sikringsarbeidet av anlegg og enheter forenkles, da anleggets omfang vil bli mere synlig for operatører av ubemannede luftfartøy og de vil ha et definert område å forholde seg til.

Hvilke tiltak er relevante?

Relevante tiltak for å beskytte forsvarets anlegg vil kunne være å oppfordre aktører i luftfarten om å holde seg unna området, eller å legge ned et forbud om det samme. Det første vil kunne ivaretas gjennom å opprette såkalte fareområder, mens et restriksjonsområde vil ivareta behovet for et forbud.

Et restriksjonsområde kan innebære forbud mot spesifikk aktivitet, enten for angitte tidsrom eller med særskilte unntak og tilpasninger. I foreliggende sak anser Luftfartstilsynet at opprettelse av et restriksjonsområde som forbyr flyging med ubemannede luftfartøy er det sikreste alternativet for å beskytte luft i området.

Luftfartstilsynet kan opprette restriksjonsområder med hjemmel i forskrift av 14. desember 2021 nr. 3530 om luftromsorganisering §§ 17 og 22, jf. luftfartsloven § 9-1 a.

Restriksjonsområder opprettes i form av forskrift, jf. forskrift om luftromsorganisering § 4, første ledd.

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltaket?

Opprettelse av et permanent restriksjonsområde i det aktuelle luftrommet er først og fremst prinsipielt utfordrende ved at det innebærer at luftrommet, som i utgangspunktet er fritt til bruk for alle, ikke lenger vil være tilgjengelig for aktører med ubemannede luftfartøy. Med økende antall luftromsbrukere og stadig flere restriksjoner, ser vi at tilgangen til luftrom blir begrenset. Gjennom forskrift om luftromsorganisering er Luftfartstilsynet blant annet pålagt å avveie de ulike luftromsbrukernes behov mot hverandre ved avgjørelsen av saker som den foreliggende.

Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Det foreslåtte tiltaket er opprettelse av et permanent restriksjonsområde. Virkningene vil derfor være permanent.

De positive virkningene av tiltaket er først og fremst at restriksjonsområdet vil kunne sette Forsvaret i stand til å ha kontroll på luftrommet over Olonkinbyen.

At det etableres et restriksjonsområde vil redusere risikoen for at uvedkommende uforvarende opererer ubemannede luftfartøy i området, da utstrekning og høyde på området vil være publisert. Luftfartstilsynet forventer at på lengre sikt vil informasjon om området også gjøres tilgjengelig i formater og på plattformer som er lettere tilgjengelig for det ubemannede luftfartssegmentet.

Negative virkninger av tiltaket er at den frie ferdselen i luftrommet begrenses. Det kan også føre til at aktører som har særskilte planer eller behov som ikke er kjent for Luftfartstilsynet, får avskåret disse som følge av restriksjonene i luftrommet.

Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Forutsatt at det ikke avdekkes vektige motforestillinger mot opprettelsen av restriksjonsområde, anbefaler Luftfartstilsynet samlet sett at området opprettes.

Luftfartstilsynet foreslår derfor at det fastsettes en forskrift om opprettelse av et permanent restriksjonsområde slik det er søkt om. Utkast til forskrift er vedlagt dette høringsbrevet.

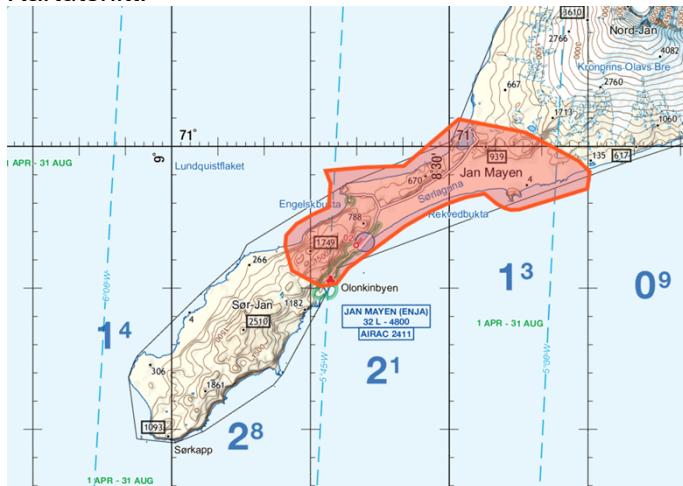
Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Forutsetningene for en vellykket gjennomføring er at alle ubemannede luftfartøy, som ikke har fått særskilt tillatelse eller er unntatt fra å følge restriksjonene i området, retter seg etter det flyforbudet som forskriften fastsetter.

Vår dato
19.08.2025

Vår referanse
25/28123-2

Kartutsnitt:

Figur 1: Det foreslåtte restriksjonsområdet i rødt.

Med vennlig hilsen

Henning Raymond Tennes
seksjonssjef
flysikringsseksjonen

Line Maria Hammerlund
flysikringsinspektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur.

Antall vedlegg:2

Kopi til: flysikringsseksjonen - Michael Bell